

Natuurtoets

**Renovatie en nieuwbouw Zorgpark Zorg en
Schild Amersfoort**

projectnummer 0483531
concept revisie 01
28 februari 2023

Natuurtoets

Renovatie en nieuwbouw Zorgpark Zorg en Schild Amersfoort

projectnummer 0483531

concept revisie 01
28 februari 2023

Auteurs

R.T. Vermoolen

Opdrachtgever

Stichting GGz Centraal
Utrechtseweg 266
3818 EW Amersfoort

Gecontroleerd:

R. Keizer

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

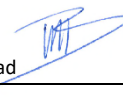

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum
28 februari 2023

beschrijving

vrijgave
M.L. Braad

Inhoudsopgave

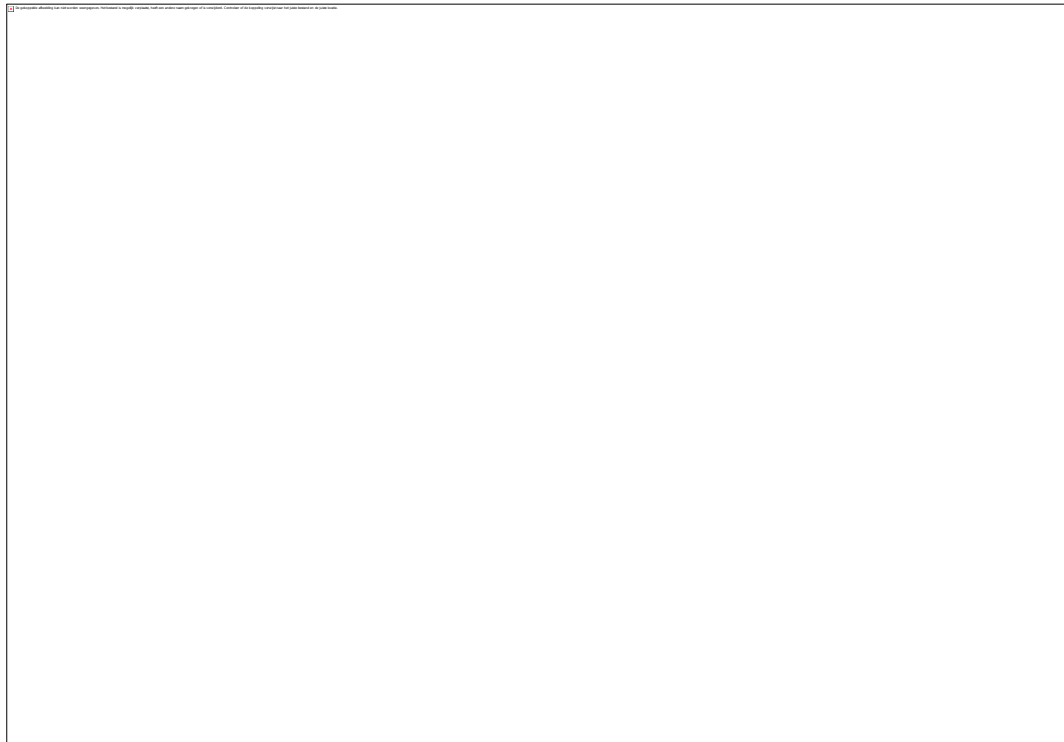
Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & planvoornemen	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Effectbeschrijving en -beoordeling	3
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	3
2.2	Effectbepaling voornemen	5
2.3	Soortbescherming	5
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	5
2.3.2	Vogels	5
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	9
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	11
2.3.5	Reptielen	13
2.3.6	Insecten	14
2.3.7	Zaadplanten, varens en bladmosse	15
2.3.8	Zorgplicht	15
2.4	Natura 2000	15
2.5	NNN	17
2.6	Overig provinciaal beleid provincie Utrecht	17
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	18
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	19
3	Conclusie & advies	21
3.1	Soortbescherming	21
3.1.1	Zorgplicht	22
3.2	Natura 2000	23
3.3	NNN	23
3.4	Overig provinciaal beleid provincie Utrecht	23
3.5	Beschermde houtopstanden Wnb	23
3.6	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	24

Literatuurlijst	25
------------------------	-----------

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van de nieuw te bouwen gebouwen (bij de onderste en meest rechter rode pijlen) en het te renoveren gebouw (de Hebron; bij de meest bovenste rode pijl). Bron: Twynstra Gudde, 2023.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders.
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2 Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Utrecht en beschermde houtopstanden.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 7 februari 2023 is vanaf circa 11:30 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur tot circa 4 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Hierbij is het Hebron gebouw met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van inkruipruimten voor vleermuizen, steenmarter en vogels.

Het plangebied is gelegen op een groen en bomenrijk landgoed met verspreid staande grote gebouwen. Rondom de Hebron en de nieuwbouwlocaties staat (onderhouden) grasvegetatie alsook struiken en bomen. De nieuwbouwlocatie ten zuiden van de Hebron is in gebruik als trapveldje. Op de meest oostelijke nieuwbouwlocatie staat nu nog voor een (heel) klein deel een bestaand gebouw (Medisch Centrum). De toetsing van de sloop van dit gebouw is uitgevoerd middels een separate Natuurtoets (Antea Group, 2023). Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied en directe omgeving.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Aanwezige bebouwing wordt gerenoveerd en overige verharding verwijderd;
- Kruid- en struikvegetatie rondom de gebouwen wordt deels verwijderd en/of aangetast;
- Enkele bomen worden mogelijk gekapt;
- Er is sprake van trillingen, geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, vissen, libellen, kreeftachtigen & weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Huismus	2
Buizerd	4	Kerkuil	3
Gierzwaluw	2	Ransuil	4
Grote gele kwikstaart	3	Sperwer	4
Havik	4	Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals de buizerd en de ransuil), gebouwbroedende soorten (zoals de huismus en de gierzwaluw) en overige soorten (zoals de grote gele kwikstaart).

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied een overvliegende havik waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Tijdens het terreinbezoek is in (de directe omgeving van) het plangebied een oud eksternest aangetroffen in een lariks bij de ingang van het Medisch centrum (gebouw A) die kan toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest (met name de ransuil). De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest kan in (de directe omgeving van) het plangebied hierdoor niet worden uitgesloten. Overige grote takkennesten zijn niet aangetroffen in bomen in het plangebied of in de directe omgeving daarvan.

Het plangebied en de directe omgeving hiervan kan tevens onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals de havik. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de beperkte (mogelijkheid aan) aanwezige voedselbronnen geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

Figuur 2.3. Eksternest in lariks naast Medisch Centrum.

In het plangebied is bebouwing aanwezig. Het dak van de Hebron is bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor de huismus en de gierzwaluw. Hierbij zijn op enkele plekken geschikte aanvliegroutes voor gierzwaluw aanwezig. Hierdoor kunnen nestlocaties van de huismus en de gierzwaluw in het plangebied niet worden uitgesloten. Tevens bevinden zich mogelijk essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving voor de huismus in de directe omgeving van de gebouwen, waaronder dichte bomen en struiken die kunnen dienen als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats.

Daarnaast zijn er geschikte openingen in het dak van de Hebron aanwezig die kerkuil toegang kunnen geven tot de achterliggende binnenruimten. Hierdoor kunnen verblijflocaties van de kerkuil in het plangebied niet worden uitgesloten.

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort kan worden uitgesloten.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus en nestplaatsen van de kerkuil, ransuil en de gierzwaluw in (de directe omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten. Nestplaatsen en essentieel leefgebied van overige soorten met een jaarrond beschermd nest in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen worden uitgesloten.

De kerkuil, ransuil, de huismus en de gierzwaluw vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de huismus, de gierzwaluw en/of de kerkuil aanwezig zijn, kunnen deze verloren gaan als gevolg van de voorgenomen renovatie van de Hebron. Eveneens zou een mogelijke nestplaats van de ransuil verloren kunnen gaan indien kap van de lariks naast het Medisch Centrum noodzakelijk is. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus is in overtreding met de Wnb. Om overtreding van de Wnb te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van de soorten te worden vastgesteld middels nader onderzoek.

Voor de huismus bestaat het nader onderzoek uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2022). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt (BIJ12, 2017a). Voor de kerkuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 oktober (BIJ12, 2017b). Daarnaast dient overdag gezocht te worden naar sporen van aanwezigheid zoals braakballen of krijtstrepen. Het nader onderzoek naar de ransuil kan uitgevoerd worden op basis van de telrichtlijnen van Sovon. Het aantonen van een broedgeval kan tussen de datumgrenzen 15 februari en 15 juli.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van de huismus en gierzwaluw aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Voor de huismus bestaat dit nader onderzoek uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2020). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt (BIJ12, 2017a). Voor de kerkuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 oktober (BIJ12, 2017b). Daarnaast dient overdag gezocht te worden naar sporen van aanwezigheid zoals braakballen of krijtstrepen.

Indien de lariks naast het Medisch Centrum gekapt moet worden, is eveneens nader onderzoek naar de ransuil noodzakelijk. Dit dient tussen 15 februari en 15 juli uitgevoerd te worden.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Blauwe reiger	5	Grote bonte specht	5
Boerenzwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Boomklever	5	Koolmees	5
Boomkruiper	5	Pimpelmees	5
Bonte vliegenvanger	5	Spreeuw	5
Bosuil	5	Torenvalk	5
Ekster	5	Zwarte kraai	5
Gekraagde roodstaart	5	Zwarte mees	5
Glanskop	5	Zwarte roodstaart	5
Grauwe vliegenvanger	5	Zwarte specht	5
Groene specht	5		

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen waaronder de ekster, de koolmees, de pimpelmees en de spreeuw. Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. merel, roodborst en holenduif). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten. Soorten als de spreeuw, de witte kwikstaart en de zwarte roodstaart kunnen tot broeden komen binnen de gebouwen. Tijdens het terreinbezoek werd waargenomen dat een paartje holenduif een opening onder het dak van de Hebron invloog.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Renovatie van de Hebron en eventuele kap van bomen buiten broedseizoen uitvoeren. Indien niet mogelijk, plangebied ongeschikt maken vóór het broedseizoen.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)		HR (artikel 3.5)
Franjestaart	X	Rosse vleermuis	X
Gewone dwergvleermuis	X	Ruige dwergvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X	Watervleermuis	X
Laatvlieger	X		

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De Hebron bevat op meerdere locaties openingen in de gevel en (onder) het dak waardoor vleermuizen het gebouw in kunnen kruipen, zie onderstaande figuur 2.4.

Figuur 2.4. Geschikte inkruipopeningen voor vleermuizen in gebouw de Hebron.

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). De Hebron kan als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis). Als gevolg van de renovatie van de Hebron, worden deze mogelijke verblijfplaatsen vernield. Dit is in overtreding met de Wnb. Om het gebruik van het gebouw als verblijfplaats door vleermuizen al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun verblijfplaats door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied meerdere malen (minimaal vijf keer) verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober).

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes kan worden uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het zeer geringe oppervlak aan (en grotendeels afwezigheid van) opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is vergelijkbaar alternatief foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten.

In de (directe) omgeving van het plangebied bevinden zich bomenrijen en bosschages die geschikt zijn als foerageergebied. Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met foeragerende vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de omringende bomen uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied uit te sluiten.

Vervolgstappen

Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de omringende bomen uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Boommarter		X	
Bosmuis			X
Das		X	
Dwergspitsmuis			X
Eekhoorn		X	
Huisspitsmuis			X
Konijn			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Steenmarter		X	
Veldmuis			X
Vos			X

Boom- en steenmarter

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de boom- en steenmarter naar voren. Voor beide soorten is de Hebron potentieel geschikt om in te verblijven. Tijdens het terreinbezoek is de

Hebron rondom afgelopen op zoek naar inkruipruimten die geschikt zijn voor beide soorten. Aan de noordzijde van de Hebron is een gegraven onderdoorgang bij de gevel aangetroffen die groot genoeg is voor een boom- of steenmarter om in te kruipen, zie figuur 2.5.

Figuur 2.5. Geschikte inkruipopening voor boom – en steenmarter in gebouw de Hebron.

Tevens is door de eigenaar van het gebouw melding gemaakt van de aanwezigheid van een marter binnen het gebouw. Ten tijde van het terreinbezoek was het echter niet mogelijk het gebouw te betreden. De aanwezigheid van essentieel leefgebied (verblijfplaats) voor de boom- en steenmarter binnen het plangebied is dan ook niet uitgesloten.

Als gevolg van de renovatie van de Hebron, wordt de mogelijk aanwezige verblijfplaats vernield. Dit is in overtreding met de Wnb. Om het gebruik van het gebouw als verblijfplaats door de boom- en steenmarter al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek noodzakelijk. Het nader onderzoek naar de boom- en steenmarter kan worden uitgevoerd op basis van de “Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming”, welke is opgesteld door de Zoogdiervereniging in samenwerking met de provincie Noord-Brabant (Bouwens, 2017). In deze handreiking staat beschreven dat het nader onderzoek naar marters het beste in de actieve periode (15 maart-15 augustus) gedurende 6 aaneengesloten weken kan worden uitgevoerd. Dit onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. cameravallen, welke in de lijnvormige groenelementen die marters gebruiken als migratie- en foerageergebied worden geplaatst. Daarnaast kan een

inpandige inspectie worden uitgevoerd om de precieze locatie van een verblijfplaats aan te tonen.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de boom- of steenmarter aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek op basis van de “Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming” wordt het beste in de actieve periode van beide marters (15 maart - 15 augustus) gedurende 6 aaneengesloten weken uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen van cameravallen. Daarnaast kan een inpandige inspectie de precieze locatie van een verblijfplaats aantonen.

Das

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de das naar voren. Het grasland en de opgaande beplanting in de directe omgeving is potentieel geschikt als leefgebied voor deze soort. Tijdens het terreinbezoek zijn geen individuen, verblijfplaatsen en/of sporen (zoals latrines, neusputjes) aangetroffen. Op basis hiervan in combinatie met de beperkte oppervlakte aan nieuwbouw binnen geschikt foerageergebied wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de das binnen het plangebied uitgesloten.

Eekhoorn

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de eekhoorn naar voren. De (weinig) opgaande beplanting binnen het plangebied en directe omgeving is potentieel geschikt als leefgebied voor deze soort. Tijdens het terreinbezoek zijn geen individuen, verblijfplaatsen en/of sporen (zoals vraatsporen) aangetroffen. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor eekhoorn binnen het plangebied uitgesloten.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is in de directe omgeving van het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bosmuis, huisspitsmuis en konijn. Tijdens het terreinbezoek zijn wroetsporen van konijn aangetroffen, echter geen verblijfplaatsen (konijnenholen). Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op met name (spits)muizen optreden. Binnen de provincie Utrecht geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.8 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5. Overzicht van waargenomen reptielen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Hazelworm		X
Ringslang		X

Zandhagedis

X

Hazelworm

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de hazelworm naar voren. De hazelworm komt voor in onder meer open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen en wegbermen. Rondom de Hebron is grotendeels onvoldoende dichte vegetatie die als noodzakelijke dekking voor hazelworm kan dienen. De enkele delen met voldoende dichte vegetatie rondom de Hebron zijn geïsoleerd van de omgeving en te klein als leefgebied voor de hazelworm. De nieuwbouwlocaties zijn geheel ongeschikt voor de hazelworm als leefgebied. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de hazelworm binnen het plangebied is uitgesloten.

Ringslang

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de ringslang naar voren. Voor deze soort van veentjes, heide, hoogveenrestanten en ruige bosranden is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied en directe omgeving. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de ringslang binnen het plangebied is uitgesloten.

Zandhagedis

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de zandhagedis naar voren. Voor deze soort van met name droge struikheide-terreinen (in het binnenland) is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied en directe omgeving. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de zandhagedis binnen het plangebied is uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde reptielen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6. Overzicht van waargenomen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Bruine eikenpage		X
Grote vos		X

Bruine eikenpage

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de bruine eikenpage naar voren. De bruine eikenpage komt voor op arme zandgronden met (open) eikenbos en structuurrijke bosranden. Geschikte waardplanten zijn met name jonge eikjes (Vlinderstichting, z.d.). Deze ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de bruine eikenpage is hierdoor uitgesloten.

Grote vos

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de grote vos naar voren. De grote vos komt voor in vochtige, open bossen en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn vooral iep, daarnaast ook zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.).

Voorgenoemde waardplanten ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de grote vos is hierdoor uitgesloten.

Overige beschermde soorten insecten worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

2.3.7 Zaadplanten, varens en bladmos

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van beschermde soorten planten naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek is gelet op de aanwezigheid van geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten. Deze zijn niet aangetroffen. De vegetatie rondom de Hebron en Medisch Centrum betreft onderhouden tuinvegetatie. Het overige deel betreft onderhouden grasvegetatie.

Op basis van het terreinbezoek worden beschermde zaadplanten, varens en bladmos niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.8 Zorgplicht

In het plangebied kunnen (spits)muizen en konijnen aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.8.

Tabel 2.8. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkzaamhedengebied kort maaien.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, zie figuur 2.6.

Figuur 2.6. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). Bron: AERIUS-calculator, versie 2022.

Binnen een straal van 15 km liggen Arkemheen (op circa 12 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied), Eemmeer & Gooimeer Zuidoever en de Oostelijke Vechtplassen. Arkemheen en Eemmeer & Gooimeer Zuidoever zijn op basis van de Vogelrichtlijn aangewezen, de Oostelijke Vechtplassen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Bij voorliggend planvoornemen (renovatie en nieuwbouw) is er sprake van een realisatie- en gebruiksfase. Er is daardoor sprake van tijdelijke en permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatie- en gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De stikstofdepositie gedurende de realisatiefase was bij de inwerkingtreding van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering per 1-7-2021 vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht. Per 2-11-2022 is dit niet meer het geval na uitspraak door de Raad van State. Voor de mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie dient hierdoor ook voor de realisatiefase een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de realisatie- en gebruiksfase te worden opgesteld.

2.5 NNN

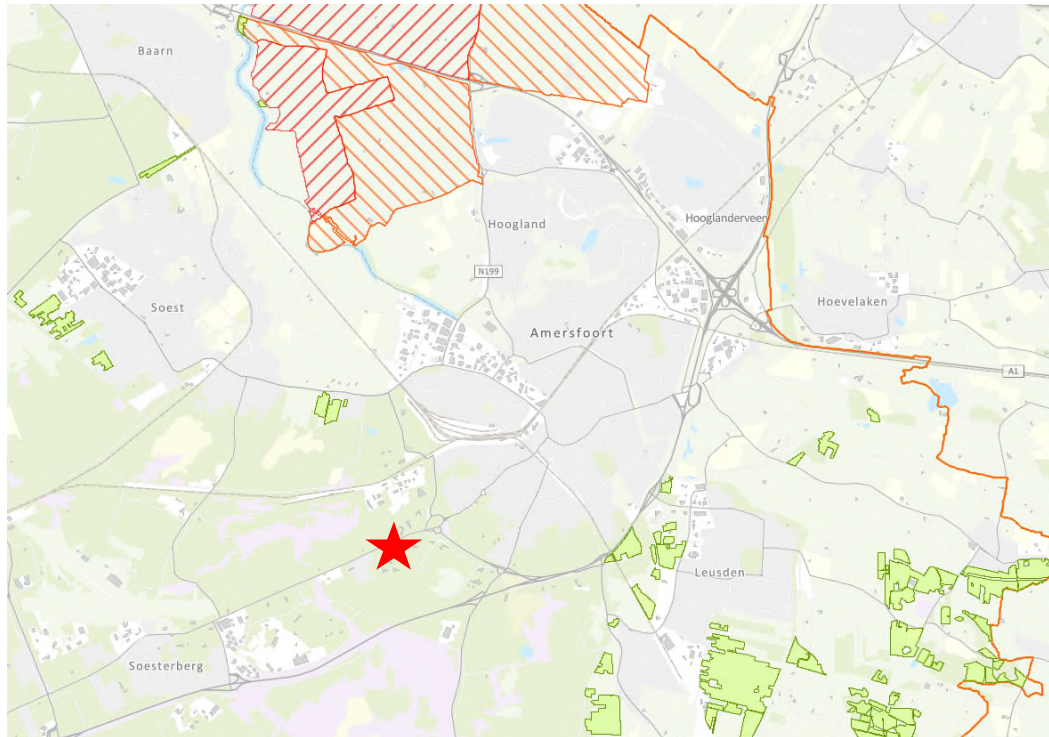
In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt nabij de Hebron en de nieuwbouwlocatie daar ten zuiden van, zie figuur 2.7. Aangezien er geen sprake is van externe werking in de provincie Utrecht zijn vervolgstappen niet aan de orde.

Figuur 2.7. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (in groen NNN natuur en in blauw NNN overig). Bron: Geo- Point website van de Provincie Utrecht.

2.6 Overig provinciaal beleid provincie Utrecht

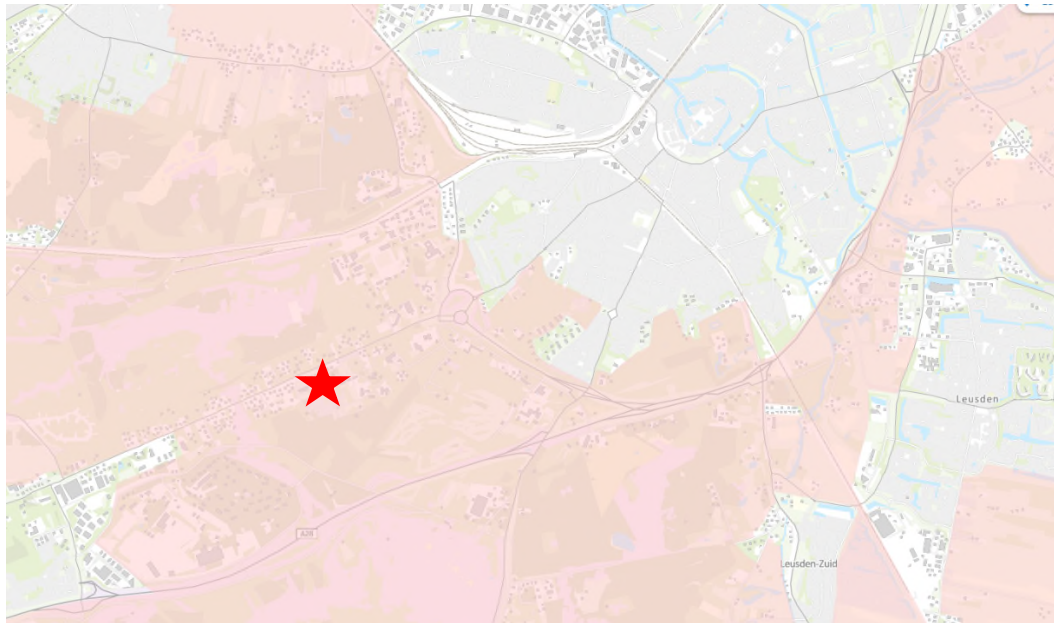
Het plangebied ligt (ver) buiten de begrenzing van de Groene contour, Weidevogelkerngebieden en weidevogelrandzones (zie figuur 2.8) zoals beschreven en vastgelegd in de Interim Omgevingsverordening 2021. Als gevolg van het planvoornemen zijn negatieve effecten hierop uitgesloten.

Figuur 2.8. Ligging van het plangebied (rode ster) ten opzichte van Weidevogelkerngebieden (rood gearceerd), weidevogelrandzones (oranje gearceerd) en Groene contour (in groen). Bron: Geo- Point website van de Provincie Utrecht.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom Wnb (of voormalige Boswet). De enkele bomen binnen het plangebied (bij Medisch Centrum) die mogelijk gekapt kunnen worden zijn geen onderdeel van een bosschage die een oppervlakte heeft van meer dan 1000 m² en maken geen deel uit van een rijbeplanting van meer dan 20 bomen, gerekend over het totaal aantal rijen. Daarmee vallen de bomen niet onder de definitie van beschermde houtopstanden Wnb. De nieuwbouwlocatie ten zuiden van de Hebron wordt omringd door bomen en (aaneengesloten) bosschages met een oppervlak van meer dan 1000 m². Met de renovatie en nieuwbouw zullen deze en overige omringende bomen ook niet aangetast worden (liggen buiten de invloedssfeer). Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

Figuur 2.9. Ligging van het plangebied (rode ster) ten opzichte van de begrenzing van de bebouwde kom Wnb (buiten bebouwde kom Wnb in roze weergegeven). Bron: Geo- Point website van de Provincie Utrecht.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd voor bewoners in de stad. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering etc.

Op basis van het terreinbezoek zijn de huidige natuurwaarden in het plangebied vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1). Deze natuurwaarden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk tabel 2.8 en 2.9. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 2.8. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Gebouwen	Verblijfplaatsen voor vogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren als steenmarter	Gaan tijdelijk verloren bij renovatie van de Hebron. Natuurinclusief renoveren met opnemen verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vogelsoorten als huismus en vleermuizen
Bomen, hagen en bosschages	Schuilplaatsen van fauna waaronder grondgebonden fauna als marters,	Gaan met enkel de renovatie van de Hebron niet verloren. (deels) Afhankelijk van verdere ontwikkeling gericht ontwerp te

	(nestplaatsen) voor vogels, foerageergebied voor vleermuizen.	behouden/nieuw aan te planten opgaand groen, inclusie aanleg takkenhopen of -rillen (met daaronder plaatsen van marterkasten).
Grasland en ruigte	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna inclusie amfibieën en reptielen. Ontwikkeling kruiden.	Gaat met enkel de renovatie van de Hebron niet verloren. Bij verdere ontwikkeling grasstroken (met extensief beheer) in planvoornemen opnemen (niet enkel onderhouden kort grasland zoals nu), bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes.

Tabel 2.9. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (kerkuil, huismus, gierzwaluw), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen (nieuwbouw en de Hebron)
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en overige, grondgebonden fauna als insecten (met name vlinders), amfibieën en reptielen	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor met name libellen, amfibieën en ringslang.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en overige, grondgebonden fauna als insecten (met name vlinders), amfibieën en reptielen.	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

3 Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels vleermuizen en steen- en boommarter. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw kerkuil, ransuil)	Ja, nestgelegenheid in de Hebron en in mogelijk te kappen boom gebouw Medisch Centrum (ransuil)	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in de Hebron en opgaande begroeiing in en rondom plangebied	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Ja, in de Hebron geschikte inkruipruimten	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - foerageergebied	In directe omgeving plangebied (essentieel) foerageergebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (steen- of boommarter)	Mogelijk verblijfplaats in de Hebron	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vrijgestelde soorten w.o. (spits)muizen en konijn	Mogelijk verblijfplaatsen van (spits)muizen in plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.4	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Huismus	Twee inventarisatiemomenten tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Ook is mogelijk om vier inventarisatiemoment uit te voeren in de periode 10 maart tot en met 20 juni.
Gierzwaluw	Drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt.
Kerkuil	Drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 oktober (BIJ12, 2017b). Daarnaast dient overdag gezocht te worden naar sporen van aanwezigheid zoals braakballen of krijtstrepen.
Ransuil	Bij kap van lariks naast gebouw A gekapt nader onderzoek tussen 15 februari en 15 juli.
Vleermuizen	Minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober). Voor gebouw A kan voor mei (eerst) nog endoscopisch onderzoek plaatsvinden.
Steen- en boomarter	Rondom Hebron nader onderzoek met behulp van cameravallen 6 weken aaneengesloten in actieve periode (maart-augustus). Daarnaast inpandige inspectie Hebron.

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen. Indien niet mogelijk, plangebied ongeschikt maken vóór het broedseizoen.
Vleermuizen	Geen op de omringende bomen uitschijnende felle verlichting gebruiken bij werkzaamheden tijdens de schemer en nacht in de periode 15 april – 15 oktober.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkzaamhedengebied kort maaien.

3.2 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, onder meer Oostelijke Vechtplassen op circa 14 km afstand.
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermeting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend.

3.3 NNN

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 20 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de provincie Utrecht geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.4 Overig provinciaal beleid provincie Utrecht

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Groene contour en weidevogelgebieden. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

3.6 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.7 en 3.8 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.7. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Gebouwen	Verblijfplaatsen voor vogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren als boom- en steenmarter.	Gaan tijdelijk verloren bij renovatie van de Hebron. Natuurinclusief renoveren met opnemen verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vogelsoorten als huismus en vleermuizen.
Bomen, hagen en bosschages	Schuilplaatsen van fauna waaronder grondgebonden fauna als marters, (nestplaatsen) voor vogels, foerageergebied voor vleermuizen.	Gaan met enkel de renovatie van de Hebron niet verloren. (deels) Afhankelijk van verdere ontwikkeling gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten opgaand groen, inclus aanleg takkenhopen of -rillen (met plaatsen van marterkasten).
Grasland en ruigte	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna inclus amfibieën en reptielen. Ontwikkeling kruiden.	Gaat met enkel de renovatie van de Hebron niet verloren. Bij verdere ontwikkeling grasstroken (met extensief beheer) in planvoornemen opnemen (niet enkel onderhouden kort grasland zoals nu), bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes.

Tabel 3.8. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (kerkuil, huismus, gierzwaluw), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen (nieuwbouw en de Hebron)
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en overige, grondgebonden fauna als insecten (met name vlinders), amfibieën en reptielen	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor met name libellen, amfibieën en ringslang.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en overige, grondgebonden fauna als insecten (met name vlinders), amfibieën en reptielen.	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

Literatuurlijst

BIJ12, 2017a. Kennisdocument gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument kerkuil (*Tyto alba*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2022. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.0, juni 2022.

Bouwens, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging rapport 2017.32 (in opdracht van Provincie Noord-Brabant), oktober 2017.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2022.

www.provincie-utrecht.nl (geo-point Utrecht Atlas kaarten)

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbelief (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.

Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';

- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - o de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - o de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - o tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen

bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies

onthefving of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefving, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (07-02-2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER

E. reinoud.vermoolen@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.